

NOTA ACTIVA- EN RENTEBELEID GEMEENTE DIEMEN 2016

Afdeling Financiën en Informatiemanagement

Datum: Maart 2016
Status: Vastgesteld door gemeenteraad
Team: Financiën
Opgesteld door: H.H. Nijhove

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
Aanleiding	3
Doelstelling.....	3
Inwerking treding	3
leeswijzer	3
HOOFDSTUK: ALGEMEEN	5
1.1 Type uitgaven	5
1.2 Bevoegdheden	5
2 HOOFDSTUK: ACTIVERING.....	6
2.1 Materiële vaste activa	6
2.2 Immateriële vaste activa	6
2.3 Financiële vaste activa.....	7
2.4. Specifieke situaties.....	7
3 HOOFDSTUK: WAARDERING	11
3.1 Waarderingsgrondslagen.....	11
3.2 Actuele waarde	11
3.3 Waarden (en de afschrijvingsbasis).....	11
3.4 Waarden van gronden in erfpacht.....	12
3.5 Vervaardigingsprijs	12
4 HOOFDSTUK: AFSCHRIJVING	13
4.1 Afschrijven	13

4.2	Afschrijven van immateriële vaste activa	13
4.3	Afschrijven van materiële vaste activa	13
4.4	Afschrijven van financiële vaste activa	14
4.5	Specifieke situaties (afschrijving)	14
4.6	Afschrijvingsmethode.....	16
4.7	Afschrijvingstermijnen	17
5.	HOOFDSTUK: RENTE	18
	BIJLAGE(N)	19
	Bijlage I: Afschrijvingstermijnen	19
	Bijlage II: Relevante BBV artikelen voor activeren, afschrijven en waarderen.....	22

INLEIDING

Aanleiding

Op grond van artikel 212 Gemeentewet dient de gemeenteraad van Diemen een financiële verordening vast te stellen waarin onder andere bepalingen zijn opgenomen rond de waardering, activeren en afschrijving van activa. In de Financiële verordening gemeente Diemen 2015 is onder artikel 11 Waardering en afschrijving vaste activa opgenomen:

“Uitvoering van beleid voor activering, waardering en afschrijving van activa gebeurt conform de criteria en richtlijnen zoals vastgelegd in de nota Activabeleid

Iedere raadsperiode wordt de nota Activabeleid ter vaststelling door het college aan de gemeenteraad aangeboden. De nota bevat tenminste regels waar regelgeving eigenheid mogelijk maakt en afschrijvingstermijnen voor investeringen.”

Doelstelling

Doelstelling van de nota is om activa van de gemeente te waarderen, activeren en af te schrijven volgens geldende regelgeving en vastgestelde uitgangspunten door de raad van de gemeente Diemen. Daarmee wordt aangesloten op art. 11 van de Financiële verordening van de gemeente Diemen.

Inwerkingtreding

Na vaststelling van de nota Activabeleid door de raad van de gemeente Diemen, treedt deze met ingang van 1 januari 2016 inwerking.

leeswijzer

Dit document bestaat uit een inleiding, vijf hoofdstukken en een bijlage. In ieder hoofdstuk is onderscheid gemaakt tussen regelgeving en beleidskeuze van de gemeente Diemen waar regelgeving het toestaat. Indien niet anders is vermeld, zijn alle in deze nota gebruikte artikelen terug te vinden in het Besluit Begroting Verantwoording (BBV). Wij wijzen erop dat door verwijzingen naar het BBV en financiële regelgeving vaktechnisch taalgebruik in dit stuk bijna onvermijdelijk is.

Hierna lichten wij kort toe wat in ieder onderdeel van dit document kan worden verwacht.

Inleiding: in dit deel wordt in gegaan op de aanleiding, de doelstelling en wanneer dit document inwerking treedt.

Hoofdstuk 1. Algemeen: In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de type uitgaven van de gemeente en de bevoegdheden van de raad in relatie tot het beschikbaar stellen van kredieten en het besteden er van.

Hoofdstuk 2. Activering: Het activeren van uitgaven staat in dit onderdeel van de nota centraal. Het activeren van diverse vaste activa wordt belicht. Verder wordt ingegaan op een aantal bijzondere situaties.

Hoofdstuk 3 Waardering: In dit onderdeel wordt helderheid gegeven over hoe activa moeten worden gewaardeerd.

Hoofdstuk 4 Afschrijving: In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderwerp afschrijving en op een aantal specifieke situaties.

Hoofdstuk 5 Rente: In dit onderdeel van de nota staan de richtlijnen die de gemeente hanteert voor de rente in relatie tot de kapitaallasten van activa.

Bijlage I: Afschrijftermijnen.

HOOFDSTUK: ALGEMEEN

1.1 Type uitgaven

In de gemeentelijke huishouding zijn twee soorten uitgaven te onderkennen, te weten de lopende uitgaven en investeringen. Lopende uitgaven worden in de exploitatiebegroting verantwoord en investeringen op de balans.

a. Exploitatie-uitgaven

Deze uitgaven hebben betrekking op 1 jaar. Aan het eind van het jaar komen alle (restant)budgetten die beschikbaar zijn gesteld en niet zijn besteed te vervallen.

b. Investeringsuitgaven

Deze uitgaven worden op de balans verantwoord ("geactiveerd") en heten dan vaste activa. Vaste activa zijn te onderscheiden in:

- I. materiële vaste activa (stoffelijke zaken),
- II. immateriële vaste activa (o.a. kosten van onderzoek en ontwikkeling)
- III. financiële vaste activa (bijvoorbeeld aandelen).

1.2 Bevoegdheden

Gemeentewet

Op grond van het budgetrecht stelt de gemeenteraad investeringskredieten beschikbaar (zie ook Financiële Verordening artikel 6, lid 1c). Ieder jaar wordt door het college de begroting, inclusief het investeringsprogramma, aan de gemeenteraad aangeboden. Met het vaststellen van het investeringsprogramma worden de daarin opgenomen kredieten voor het begrotingsjaar beschikbaar gesteld. Naast dit moment is het mogelijk dat in de loop van het jaar de gemeenteraad een krediet autoriseert via een afzonderlijk voorstel van het college. Het krediet is het maximumbedrag dat de gemeenteraad voor een investering autoriseert. Als een overschrijding van het krediet dreigt, dient tijdig aanvullend krediet te worden aangevraagd.

Beleid gemeente Diemen

Om de bestuurlijke afweging goed te kunnen maken, is het noodzakelijk dat een krediet wordt onderbouwd. De onderbouwing dient aan de volgende criteria te voldoen:

1. Omschrijving van het doel van de investering (nut en noodzaak).
2. De begroting voor het gevraagde krediet.
3. De structurele lasten (kapitaallasten en overige exploitatielasten)
4. Planning van uitgaven (met name het project)
5. Dekkingsplan

Indien na afronding van een investering blijkt dat de uitgaven lager zijn dan het beschikbaar gesteld krediet, wordt het verschil automatisch afgehaald. Restantkredieten mogen niet zonder raadsbesluit worden ingezet voor andere doelen dan de oorspronkelijke.

Indien op een krediet een overschrijding dreigt te ontstaan, moet vooraf extra krediet worden aangevraagd. Als een overschrijding niet vooraf was in te schatten moet het college de raad uiterlijk 2 maanden na constatering hierover informeren.

2 HOOFDSTUK: ACTIVERING

In de artikelen 59 t/m 62 van het BBV is de regelgeving over activering opgenomen. Deze regels zijn geïntegreerd in het hieronder weergegeven “beleid gemeente Diemen”. Als een investering is afgerond komt het als vaste activa op de balans te staan. Vaste activa worden conform het artikel 33 BBV onderverdeeld in drie soorten:

2.1 Materiële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Het BBV geeft in artikel 35 aan in welke componenten de materiële vaste activa worden onderscheiden:

- Investerings met een economisch nut.
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Beleid gemeente Diemen

- Investerings met een economisch nut, met uitzondering van kunstvoorwerpen van cultuurhistorische waarde die zeer zeker niet voor de verkoop zijn bestemd, worden onder aftrek van bijdragen van derden die in een directe relatie hiertoe staan, geactiveerd en afgeschreven.
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden niet geactiveerd tenzij de raad in een specifiek geval besluit dit wel te doen en in een zo kort mogelijke tijd afgeschreven. In dit geval wordt onder aftrek van bijdragen van derden en/of een bestemmingsreserve die in een directe relatie hiertoe staan, geactiveerd en afgeschreven.

Voor investeringen met maatschappelijk nut waarvoor een onderhoudsvoorziening aanwezig is, op basis van een beheerplan kan ook een spaarcomponent worden opgenomen.

Onderstaande tabel geeft inzicht wanneer de bijdrage van derden of een bestemmingsreserve in mindering mag worden gebracht op het te activeren bedrag.

Tabel Activum

Type bijdrage	Economisch nut	Maatschappelijk nut
Bijdrage van derden	Toegestaan (BBV, artikel 62)	Toegestaan (BBV, artikel 62)
Bestemmingsreserve	Niet toegestaan (BBV artikel 62, lid 3)	Toegestaan (BBV, artikel 62, lid 3)

2.2 Immateriële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Onder immateriële vaste activa wordt volgens artikel 34 van het BBV afzonderlijk opgenomen:

- Kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.

- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald activum

Beleid gemeente Diemen

1. De kosten, die zijn verbonden aan de het sluiten van geldleningen, en het saldo van agio en disagio worden niet geactiveerd, maar worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
2. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden geactiveerd als aan alle eisen uit artikel 60 in het BBV is voldaan,

2.3 Financiële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Volgens artikel 36 van het BBV moet onder financiële vaste activa, worden verstaan:

- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige Verbonden partijen
- leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
- overige langlopende leningen
- overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- bijdrage aan activa in eigendom van een derde.

Beleid gemeente Diemen

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd, tenzij de raad hiertoe in een specifieke situatie besluit en indien dat volgens de criteria op genomen in artikel 61 van het BBV mogelijk is.

Let op: Wanneer e.e.a. niet contractueel is vastgelegd, kunnen bijdragen aan activa in eigendom van derden niet worden geactiveerd. De bijdragen dienen dan rechtstreeks in de exploitatie te worden verantwoord.

2.4. Specifieke situaties

Grensbedragen voor het activeren

Besluit Begroting en Verantwoording

Het BBV geeft geen grensbedragen aan voor activering.

Beleid gemeente Diemen

Investerings met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 (inclusief kostprijsverhogende btw) worden niet geactiveerd. Een uitzondering hierop zijn gronden en terreinen die altijd worden geactiveerd.

Software

Besluit Begroting en Verantwoording

De gemeente moet alle software behandelen als materiële vaste activa (art. 35,1a) en op grond hiervan activeren (en afschrijven) binnen de algemene bepalingen van het BBV (artikelen 59, 62 t/m 65).

Beleid gemeente Diemen

Besturingssoftware kan worden beschouwd als component van het actief waarvoor het een besturingscomponent is. Het wordt dan als onderdeel van het desbetreffende actief geactiveerd (bijv. Vista als onderdeel van een netwerk). Ingeval van een investering met maatschappelijk nut (bijv. besturingssoftware als onderdeel van verkeerslichten) worden deze kosten meegenomen in het investeringsbedrag.

Implementatiekosten van nieuwe hard- en/of software worden geactiveerd. Ze vallen onder de bijkomende kosten die op grond van artikel 63 BBV als onderdeel van de verkrijgingsprijs worden gezien. De implementatie is noodzakelijk om het actief in gebruik te kunnen nemen. Implementatiekosten die betrekking hebben op het eigen personeel worden niet geactiveerd. Die komen ten laste van de exploitatie.

Opleidingskosten die de gemeente maakt om haar eigen medewerkers vertrouwd te maken met de nieuwe software worden ten laste gebracht van de exploitatie. In tegenstelling tot implementatiekosten zijn opleidingskosten niet nodig om het actief zelf gebruiksklaar te krijgen (artikel 63 BBV).

De kosten van helpdesksupport, consultancy-uren, nieuwe releases e.d., worden ten laste gebracht van de exploitatie. Als (een deel van) deze kosten tegen een vast bedrag voor een aantal jaren ineens vooraf in rekening worden gebracht worden ze op de balans als 'vooruitbetaalde kosten' verantwoord en in het betreffende jaar als last in de exploitatie opgenomen.

Grond algemeen

Besluit Begroting en Verantwoording

Bij grond als voorraad wordt onderscheid gemaakt in bouwgrond in exploitatie en nog niet in exploitatie genomen bouwgronden (artikel 38 BBV).

Wanneer grond onlosmakelijk is verbonden met activa met een maatschappelijk nut moet worden aangenomen dat ook de grond zelf een activum met maatschappelijk nut is. Een voorbeeld is de ondergrond van een weg¹. Een weg is een activum met maatschappelijk nut en daarmee wordt ook de grond waarop deze weg is gelegen een activum met maatschappelijk nut.

Beleid gemeente Diemen

Conform het BBV

Grond in erfpacht

Besluit Begroting en Verantwoording

Gronden die in erfpacht zijn uitgegeven zijn activa met economisch nut. Deze gronden moeten tegen de verkrijgingsprijs worden geactiveerd. De uitgifteprijs van de eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs.

---

¹ Zie vragen- & antwoordenrubriek commissie BBV: deel 4, vraag 10

Voor (verpachte) gronden die reeds in bezit waren op 1 januari 2004 geldt de overgangsbepaling voor bestaande activa: de boekwaarde kan ongewijzigd blijven (artikel 76 BBV).

Nieuwe verpachte gronden moeten op grond van artikel 59 van het BBV worden geactiveerd, moeten ook worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs (artikel 63 BBV) en reserves mogen hierop niet in mindering worden gebracht (zie tabel Activum op pagina 9).

Onderscheid Vervangingsinvesteringen en (groot/klein) onderhoud

In de praktijk bestaat vaak onduidelijkheid of een bepaalde uitgave moet worden gezien als vervanging(investering) of als onderhoud. Om hier duidelijkheid in te verschaffen worden de volgende criteria aangehouden.

Vervangingsinvestering

Besluit Begroting en Verantwoording

Onder de volgende voorwaarden is sprake van een vervangingsinvestering, die moeten worden geactiveerd:

- a. er moet sprake zijn van een investering met economisch nut;
- b. er moet sprake zijn van:
  - een capaciteitsuitbreiding (b.v. plaatsing van een grotere liftinstallatie);
  - een renovatie, waarbij de levensduur van de gehele zaak significant wordt verlengd;
  - een zaak, die in zijn geheel wordt gesloopt en volledig opnieuw wordt opgebouwd; de boekwaarden van de gesloopte delen worden hierbij naar nihil afgeschreven;
  - een verbouwing aan een actief, die een geheel andere bestemming krijgt, dan de oorspronkelijke bestemming.
- c. bij riolering dient sprake te zijn van vervanging van het gehele rioolstelsel in een straat of een zelfstandig deel van het rioolstelsel zoals een pompgemaal.

Onderhoud

Besluit Begroting en Verantwoording

Onderhoud is niet levensduurverlengend maar dient om het actief gedurende levensduur in goede staat te houden. Bij het plegen van klein en groot onderhoud aan een kapitaalgoed is er dus geen sprake van "investeren". Uitgaven voor dit soort (b.v. deklaag) onderhoud behoren dan ook ten laste van de exploitatie te komen: lasten van periodiek onderhoud worden dus nimmer geactiveerd. De kosten moeten in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie komen. Voor groot onderhoud moet op basis van beheerplannen worden gespaard.

Bij groot incidenteel onderhoud gepaard met een verlenging van de economische of technische gebruiksduur moet worden geactiveerd.

Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. Per samenstellend deel kunnen de economische gebruiksduren namelijk verschillen.

Besluit Begroting en Verantwoording

Het BBV kent geen voorschriften voor Componentenbenadering.

Beleid gemeente Diemen

Door de gemeente wordt de componentenbenadering toegepast voor gebouwen en grote infrastructurele werken als aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief zijn van elkaar te onderscheiden en verschillen economische levensduur (afschrijftermijn).
- De waarde van het te onderscheiden deel van het actief of combinaties van het actief is groter dan € 10.000.

3 HOOFDSTUK: WAARDERING

3.1 Waarderingsgrondslagen

Besluit Begroting en Verantwoording

Conform artikel 63 wordt activa gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Afwijkende waarderingsgrondslagen gelden voor:

- voorraden, deelnemingen/effecten: waardering tegen marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 65).
- vorderingen (onder aftrek van eventuele voorzieningen), schulden en liquide middelen waarden tegen nominale waarde (artikel 63).
- voorzieningen die niet tegen contante waarde zijn gewaardeerd, waarden tegen nominale waarde (artikel 63).
- Voor de activa van de Nazorgfondsen, bedoeld in artikel 15.47 van de Wet Milieubeheer is waardering tegen de actuele waarde toegestaan (artikel 63).
- Een activum dat buiten gebruik wordt gesteld wordt op dat moment afgewaardeerd indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 65).

3.2 Actuele waarde

Het BBV staat deze waarderingsgrondslag niet toe. Indien de bestemming van actief verandert dan dient de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans te worden vermeld (artikel 63). Bijvoorbeeld deelnemingen die de gemeente overweegt te verkopen.

3.3 Waarden (en de afschrijvingsbasis)

Besluit Begroting en Verantwoording

Het BBV schrijft voor dat investeringen volgens de brutomethode dienen te worden gewaardeerd en geactiveerd. Naast de hiervoor genoemde restricties wordt de BTW op activa niet geactiveerd als deze compensabel is volgens de wet op het BTW-compensatiefonds. Dit betekent dat investeringen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Echter per soort materiële activa is het in sommige gevallen mogelijk de bijdrage van derden of de bestemmingsreserve in mindering te brengen op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. In tabel "Activum" op pagina 9 zijn de mogelijkheden zichtbaar gemaakt

Opmerking 1: Ten aanzien bijdragen van derden, die een directe relatie hebben met de investering dient gedacht te worden aan bijvoorbeeld een rijksbijdrage voor de aanleg van een weg, bijdragen van personen of stichtingen aan specifieke musea of andere culturele instellingen. De verrekening van een bijdrage met algemene strekking op een bepaald terrein is niet toegestaan. Een bijdrage met een dergelijke brede omschrijving heeft onvoldoende directe relatie met een specifiek actief.

Een bijdrage vanuit een bestemmingsreserve voor een investering met economisch nut is niet toegestaan. Uiteraard kan er wel degelijk een relatie tussen een investering met economisch nut en een bestemmingsreserve bestaan. Het is toegestaan om de jaarlijkse afschrijving te dekken uit de bestemmingsreserve.

Beleid gemeente Diemen
Conform BBV

3.4 Waarderen van gronden in erfpacht

Besluit Begroting en Verantwoording

Conform het artikel 63 worden gronden, die in erfpacht zijn uitgegeven gewaardeerd tegen uitgifteprijs van eerste uitgifte. Dit betekent dat voor het bepalen van de vervaardigingsprijs van gronden uitgegeven in erfpacht de kostprijs bepaald moet worden. Het bepalen van de kostprijs per kavel is echter dermate bewerkelijk dat voor erfpacht een uitzondering is bepaald door te stellen dat gronden in erfpacht worden gewaardeerd tegen uitgifteprijs bij eerste uitgifte (*zie ook onderdeel 2.4 Specifieke situaties*).

Beleid gemeente Diemen
Conform BBV

3.5 Vervaardigingsprijs

Besluit Begroting en Verantwoording

Op basis artikel 63 is het toegestaan om, behalve de directe kosten zoals leveringen door derden en de kostprijs van bijvoorbeeld in te brengen eigen grond, ook eigen personeelslasten, overhead en rentelasten in de vervaardigingsprijs op te nemen.

Beleid gemeente Diemen

Gemeente Diemen hanteert het uitgangspunt dat bij de waardering alleen de kosten van levering van producten en de diensten door derden aan een investering wordt besteed.

3.6 Afschrijven

Besluit Begroting en Verantwoording

In het stelsel van baten en lasten worden de uitgaven, die over meerdere jaren een nut afwerpen ook over meerdere jaren ten laste van de exploitatie gebracht. Dit gebeurt in de vorm van afschrijvingslasten. De verdeling van de lasten over de jaren dient zoveel mogelijk parallel te lopen met de vermindering van het nut c.q. het prestatievermogen van het actief. Afschrijven is dus het (in economisch opzicht) tot uitdrukking brengen van de waardevermindering.

Beleid gemeente Diemen

In het jaar volgend op het jaar dat de investering is afgerond wordt gestart met afschrijving.

3.7 Afschrijven van immateriële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Voor de immateriële vaste activa gelden volgens artikel 64, lid 5 en 6 de volgende aanvullende regels:

- De afschrijvingsduur voor geactiveerde kosten, die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio, is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
- De afschrijvingsduur voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief bedraagt ten hoogste vijf jaar, te rekenen vanaf het jaar nadat het actief gereed is gemeld.

Beleid gemeente Diemen

De kosten, die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio, worden niet geactiveerd (zie hoofdstuk 2 Activering).

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden in een zo kort mogelijke tijd afgeschreven, doch maximaal 5 jaar.

3.8 Afschrijven van materiële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Artikel 64 lid 1 tot en met lid 4 geeft de volgende richtlijnen voor het afschrijven van materiële vaste activa:

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet bij de jaarrekening. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa wordt op basis van de economische levensduur afgeschreven.
4. In afwijking van eerste en derde lid kan er op geactiveerde investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut, extra worden afgeschreven.

Beleid gemeente Diemen

- Indien investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, worden hierop eerst bijdragen van derden, die in een directe relatie hiertoe staan, en vervolgens bestemmingsreserves, in mindering gebracht. Afschrijving van het resterende bedrag vindt in een zo kort mogelijke termijn plaats, waarbij resultaatafhankelijke extra afschrijving is toegestaan.
- Afschrijving van geactiveerde investeringen vindt voor het eerst plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de investering tot stand is gekomen c.q. in exploitatie is genomen.
- De afschrijvingslasten worden bepaald aan de hand van het geïnvesteerde bedrag en de afschrijvingsduur. Met een eventuele restwaarde na afloop van de afschrijvingsduur wordt geen rekening gehouden.
- Bij raadsbesluit kan worden afgeweken van de voorgeschreven afschrijvingstermijnen. In dit geval geeft het college dit onderbouwd in het betreffende kredietvoorstel aan.

3.9 Afschrijven van financiële vaste activa

Besluit Begroting en Verantwoording

Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven, behoudens in een situatie dat de waarde van het actief duurzaam lager is.

3.10 Specifieke situaties (afschrijving)

Gronden en terreinen

Besluit Begroting en Verantwoording

Deze worden beschouwd als investeringen met economisch nut en daarom geactiveerd (artikel 59). Activeren leidt doorgaans tot afschrijven, echter wordt op gronden en terreinen niet afgeschreven. Gronden en terreinen hebben in principe een onbepaalde levensduur. Het is in feite een eeuwigdurend productiemiddel. Er is immers geen sprake van een technische slijtage, omdat de "prestaties" van de grond niet veranderen door het gebruik of door het verloop van de tijd.

Resultaatafhankelijk extra afschrijven

Besluit Begroting en Verantwoording

In geval van een positief rekeningssaldo kan dit saldo worden aangewend voor extra afschrijving op activa met maatschappelijk nut. Dit is mag niet worden toegepast op investeringen met economisch nut (artikel 64).

Beleid gemeente Diemen

Het college kan conform het BBV besluiten resultaatafhankelijk extra afschrijven als aan de volgende criteria is voldaan:

1. Het rekeningssaldo moet vaststaan. Dit impliceert dat resultaatafhankelijk extra afschrijven slechts mogelijk is bij de resultaatbestemming en dus niet bij de resultaatbepaling. Resultaatafhankelijk extra afschrijven gedurende een boekjaar is dus niet mogelijk
2. Er moet sprake zijn van een positief rekeningssaldo.

Resultaatonafhankelijk extra afschrijven: verplicht

Besluit Begroting en Verantwoording

Resultaatonafhankelijk afschrijven is verplicht indien wordt voldaan aan een van de situaties van artikel 65 BBV:

- Er is sprake van een naar verwachting duurzame waardevermindering van een vast activum
- Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs
- Een activum dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.

Bij vaste activa, waarvan de marktwaarde hoger is dan de boekwaarde, mag de boekwaarde niet worden verhoogd. Er moet immers worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Resultaatonafhankelijk extra afschrijven: facultatief

Besluit Begroting en Verantwoording

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mogen ten laste van een reserve worden gedekt. Wanneer extra afschrijven aan de orde is, zonder dat daartoe ook de verplichting krachtens artikel 65 bestaat, heeft afboeking van boekwaarde ten laste van een reserve de voorkeur boven resultaatafhankelijk extra afschrijven.

Beleid gemeente Diemen

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut mogen ten laste van een bestemmingsreserve worden gebracht (*zie ook onderdeel 3.2 Waarderen*)

Afschrijven in één keer

Beleid gemeente Diemen

Het betreft een uitgave met een meerjarig gebruiksnut beneden € 10.000. Dit soort uitgaven worden als “kleine investering” gekwalificeerd en worden als last in de exploitatie verantwoord.

Vorbereidingskredieten

Besluit Begroting en Verantwoording

Indien de daadwerkelijke investering plaatsvindt, worden de voorbereidingskosten (m.u.v. de onderzoek- en/of ontwikkelkosten) bij het krediet geteld en wordt er afgeschreven conform de termijn van de daadwerkelijke investering. Vindt een investering achteraf geen doorgang, dan worden de voorbereidingskosten in één keer ten laste gebracht van de exploitatie.

Restwaarde

Besluit Begroting en Verantwoording

De verkoopopbrengst van een actief moet in eerste instantie worden aangewend als dekking voor het in één keer af te schrijven restant boekwaarde van het actief. De verkoopopbrengst van een actief minus de boekwaarde van dit actief wordt de boekwinst of het boekverlies genoemd. Boekwinst mag bij het activeren van het nieuwe actief niet in mindering worden gebracht op de inkoopprijs van dit nieuwe actief. Indien er sprake is van boekverlies is het niet toegestaan dit verlies bij de inkoopprijs van het nieuw te activeren actief op te tellen. Het verkoopbedrag (inruilwaarde) resulteert ten opzichte van de boekwaarde op het moment van afstoten in een winst of verlies in de exploitatie.

Beleid gemeente Diemen

De restwaarde van een productiemiddel is van tevoren veelal moeilijk in te schatten. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe gaat de gemeente Diemen er dan vanuit dat de restwaarde nihil is. In de praktijk is er bij vervanging wel vaak sprake van een bepaalde restwaarde. Dit saldo moet als winst of verlies in de exploitatie worden verantwoord.

Riolering

Besluit Begroting en Verantwoording

Investerings in de riolering mogen niet rechtstreeks ten laste van een bestemmingsreserve worden gebracht omdat ze moeten worden beschouwd als investeringen met een economisch nut. De investeringen kunnen immers opbrengsten (rioolrecht) genereren. Dit impliceert dat er met ingang van 2004 op de investeringen in de riolering moet worden afgeschreven.

Beleid gemeente Diemen

In de gemeente Diemen worden conform artikel 62, lid 2, de kosten van de eerste aanleg van het rioolstelsel niet geactiveerd, indien ze zijn opgenomen in de grondprijs en dan worden gedekt uit de grondexploitatie.

3.11 Afschrijvingsmethode

Bindende regels betreffende de methode van afschrijving (artikel 64)

Besluit Begroting en Verantwoording

- De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar
- Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of het voorafgaande begrotingsjaar
- Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Beleid gemeente Diemen

- De raad kan besluiten op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut extra af te schrijven
- De afschrijvingsduur voor kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio is maximaal gelijk aan de looptijd. De gemaakte kosten in het jaar worden door De gemeente Diemen volledig ten laste gebracht van de exploitatie.
- De afschrijvingstermijn voor kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief, is ten hoogste vijf jaar.

Lineaire afschrijfmethode

De gemeente Diemen past de lineaire afschrijvingsmethode toe. Deze methode wordt toegepast omdat er sprake is van evenredige spreiding van de afschrijvingslasten over de gebruiksperiode en dalende rentekosten in tijd. Jaarlijks wordt een vast bedrag (vast percentage) afgeschreven van de oorspronkelijke investering. Als gevolg van de lager wordende boekwaarde, daalt de rente jaarlijks en daarmee het bedrag aan kapitaallasten. Hierdoor ontstaat ruimte voor de dekking voor de onderhoudskosten die meestal in de loop van de tijd oplopen.

3.12 4.7. Afschrijvingstermijnen

Beleid gemeente Diemen

De afschrijvingstermijnen zijn door de gemeente Diemen gebaseerd op de economische levensduur van een actief. Omwille van de eenvoud worden afschrijvingslasten slechts op basis van gehele jaren berekend. Voor de diverse afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar bijlage I: Afschrijvingstermijnen.

5. HOOFDSTUK: RENTE

Besluit Begroting en Verantwoording

Volgens het BBV is het niet verplicht rente door te belasten aan de exploitatiebegroting en , de kostendekkende exploitatie. Uitzondering hierop is grondexploitatie: Op basis van het BBV (2013) dient rente aan grondexploitaties toegerekend te worden. Om beter aan te sluiten op fiscale toerekeningmogelijkheden is de verwachting dat het BBV vanaf 2016 vier opties voor de rentetoerekening aan de grondexploitaties verplicht stelt:

1. Het rentepercentage is gelijk aan de rente van de aangetrokken gelden voor de desbetreffende grondexploitatie. Dit gaat op bij projectfinanciering.
2. Het rentepercentage is gelijk aan het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, vermenigvuldigd met de verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen (Passiva). Dan spreekt men van totale financiering en niet van project financiering.
3. Het rentepercentage is gelijk aan de marktrente voor een lening met een looptijd van 10 jaar, indien er geen sprake is van externe financiering
4. Het rentepercentage is gelijk aan nul als er geen sprake is van externe financiering

Beleid gemeente Diemen

Het rentepercentage voor Riolering wordt bepaald bij het Gemeentelijk rioolplan (GRP) en wel voor de duur van dit plan. Voor de overige kostendekkende exploitaties is het rentepercentage gelijk aan het gewogen gemiddelde van de leningportefeuille van Diemen, vermenigvuldigd met de verhouding van het vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen (Passiva). Dit wordt jaarlijks bij de kadernota bepaald.

Er wordt geen rente doorberekend naar de niet kostendekkende exploitaties omdat het geen effect heeft op het begrotingssaldo. Daarnaast wordt ook geen rente berekend over het eigen vermogen. Dit heeft per saldo ook geen effect op het begrotingssaldo.

Het renteresultaat wordt bepaald op basis van de werkelijke rentelasten en rentebaten als gevolg van doorbelasting van rentelasten naar de kostendekkende exploitatie.

De rente wordt begroot op Algemene dekkingsmiddelen binnen de programmabegroting. Hierdoor is dan precies te zien hoeveel rente wij als gemeente verwachten te betalen en wat wij van externe partijen wordt verwacht te ontvangen.

Als een investering is afgerond (het krediet is afgesloten), worden er met ingang van het daarop volgende boekjaar volledige kapitaallasten toegerekend (rente en afschrijving).

Op grond met economisch nut wordt slechts rente bijgeschreven indien deze zich binnen de grondexploitatie bevindt. In dit geval is het immers gewenst tot een correcte commerciële c.q. kostendekkende grondprijs te komen.

Gronden die zijn verbonden met een activum met maatschappelijk nut, zoals de grond, zoals de grond onder een weg, staan veelal niet als activum op de balans. De gemeente is weliswaar eigenaar van deze gronden, maar dit bezit is niet tegen een bepaalde boekwaarde gewaardeerd. Aangezien rentelasten worden berekend over boekwaarden van activa en er op grond als materieel vast activum niet wordt afgeschreven vloeien uit gronden met maatschappelijk nut in regel geen kapitaallasten voort.

BIJLAGE(N)

Bijlage I: Afschrijvingstermijnen

Soort actief	Afschrijftermijn (jr)
Materiële vaste activa	
Automatisering:	
Bekabeling	8
Software, computers, netwerkkapparatuur, printers/AS400 en overige randapparatuur	5
Burgerzaken:	
Cliëntenbegeleidingssysteem	15
Stemmachine	10
Micro-filmapparatuur	20
Bruggen:	
Aanleg beton	50
Aanleg hout	25
Renovatie beton	30
Renovatie hout	15
Gebouwen:	
Aankoop steen	50
Aankoop hout	10
Archiefbewaarpplaats	40
Archiefstellingen verrijdbaar	15
Beveiliging	10
Bouwkundige renovatie	25
C.V., leidingen, electriciteitsvoorziening	20
Ventilatoren, airconditioning en zonnepanelen	20
Kantine inrichting	10
Gereedschappen/machines:	
Gereedschap/werktuigen	5
Maaier, machinaal gereedschap, pompen	10
Hekwerken:	
Terreinafrastering	10
Installaties	
Geluid	5
Lift	15
Inventaris	
Audiovisuele apparatuur	5
Kantoormachines (o.a. inpakmachine)	5
Meubilair	15
Mobilfoon/portofoon	5
Telefooncentrale/uitbreiding	10
Klokken, carillons:	
Aanschaf	25

Soort actief	Afschrijftermijn (jr)
Kunstwerken:	
Aanleg beton	40
Aanleg hout	25
Leidingen (gas/water):	
Aanleg, renovatie	15
Milieu:	
Aanleg ondergronds afvalinzamelingsysteem	10
Onderwijs:	
Gebouw	50
Gebouw, tijdelijke huisvesting	10
Eerste inrichting en onderwijsleerpakket	10
Openbaar groen:	
Aanleg/ophogen plantsoenen	20
Composteerinrichting	15
Openbare verlichting:	
Aanleg (masten)	20
Reiniging:	
Ondergrondse containerbakken (beton)	15
Ondergrondse containerbakken (binnenwerk/werktuigbouwkundig)	
Inzamelmiddelen (duobakken/minicontainers)	10
Inzamelmiddelen (cocons/verzamelcontainers)	10
Riolering²:	
Onderheid riool	60
Zwevend riool	15
Renovatie gemalen	45
Renovatie minigemalen	1
Preventief onderhoud gemalen en minigemalen	1
Correctief onderhoud gemalen en minigemalen	15
persleidingen	45
drukriolering - leidingen	45
drukriolering - vrijvervalriolen	45
randvoorzieningen - bouwkundig	45
randvoorzieningen - mechanisch/elektrisch	15
PVC riolen	25
Speeltuinen/weiden:	
Aanleg	20
Sport:	
Aanleg/renovatie veld, kunstgras (toplaag)	10
Aanleg/renovatie veld, kunstgras (onderbouw)	20
Accommodatie, technische voorzieningen	10
Attributen - aanschaf	10
Lichtinstallatie	15
Sportcentrum Turkse tuin	10

² Riolen: afschrijftermijnen worden om de 5 jaar afgestemd op het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP)

Soort actief	Afschrijftermijn (jr)
Sportcentrum Whirlpool/zonneweide	5
Tennisbaan, aanleg (toplaag)	10
Tennisbaan, aanleg (onderbouw)	20
Voorzieningen overig (bijv. ballenvanger)	15
Verkeer:	
Verkeersborden	0
Lichtinstallatie/verkeerslichten	10
Voertuigen:	
Aanhangers	5
Autolaadkraan	5
Bromfiets	5
Heftruck	5
Personenauto	5
Sneeuwschuiver/ploegen-zandzoutstrooiers	10
Tractor/vrachtauto/overige voertuigen	5
Transportband	5
Veegmachine/onkruidborstelmachine	5
Wegafzetaanhangwagen	5
Volksgezondheid:	
Plaatsing openbaar toilet	10
Waterwegen:	
Aanleg	25
Damwandbeschoeiing staal	25
Damwandbeschoeiing hout	15
Steigers, palen etc.	10
Wegen:	
Aanleg fiets/wandelpaden	15
Aanleg wegen en parkeervoorzieningen	15
Fietsparkeervoorzieningen	10
Renovatie fiets/wandelpaden	15
Renovatie wegen en parkeervoorzieningen	15
Straatmeubilair	15
Immateriële vaste activa	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Maximaal 5
Financiële vaste activa	
Deelnemingen	nvt

Bijlage II: Relevante BBV artikelen voor activeren, afschrijven en waarderen

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.
4. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.

7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur, waaronder begrepen de financiële vaste activa, bedoeld in artikel 36, onderdeel e, wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.